

HAMK Kuljettajaopettajapäivä

6.10.2016

Ari Herrala

80 vuotta 2016
SKAL

80-vuotias SKAL kuuluu Suomen vanhimpiin elinkeinopoliittisiin edunvalvojiin

Valvomme maanteiden tavaraliikenteen yritysten etuja kotimaassa ja EU:ssa

Arvomme:

SKAL pähkinänkuoressa

Edunvalvontaa vuodesta 1936

Luotettavasti perille

Kuljetus- ja logistiikka-alan yrittäjien etujärjestö

- Edunvalvontaa Suomessa ja EU:ssa
- Noin 5 500 yritysjäsentä
- 9 alueyhdistystä, 3 erikoisjärjestöä ja ympäristöyritysten jaos
- 186 paikallisyhdistystä
- 45 hengen asiantuntijaorganisaatio
- Kuljetuskeskusten Liitto liitännäisjäsenenä

Kuljettajan ammattipätevyys

80 vuotta 2016
SKAL

Kuljettajakoulutus

- Tärkeätä varmistaa osaavien kuljettajien saatavuus
- Ajokorttikoulutus (C, CE)
- **Ammattipätevyyskoulutus**

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Valtioneuvosto antoi Hallituksen esityksen (HE 161/2016 vp) eduskunnalle laiksi liikennekaareksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 22.9.2016
- Eduskunnan lähetekeskustelu 4.10.2016
- Edelleen liikenne- ja viestintävaliokuntaan
- Mukana esitys laiksi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 2 ja 2 a §:n muuttamisesta
  - Esityksessä lain soveltamisalaa selkeytetään ja kansallisia lisävaatimuksia poistetaan
  - kumotaan kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (273/2007) 2 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1083/2012
  - muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 3 momentin 7 ja 8 kohta sekä 2 a §

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyysvaatimus rajattaisiin koskemaan tieliikenteen tavara- ja henkilökuljetuksia ajoneuvoilla, joiden kuljettamiseen vaaditaan kuorma- tai linja-auton ajokortti
- Ammattipätevyyttä ei vaadittaisi yksityisissä ei-kaupallisissa kuljetuksissa ja kuljetettaessa ajoneuvoa muussa kuin tavara- tai henkilökuljetuksessa
- **Linja-auton kuljettajalta ei vaadittaisi ammattipätevyyttä yksityisissä ei-kaupallisissa kuljetuksissa**
- **Poikkeuksen soveltaminen yhdenmukaistettaisiin EU-lainsäädännön kanssa ja kansallisista kuljetettavia ja ajoneuvoa koskevista lisävaatimuksista luovuttaisiin**

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- **Ulkomailta tulevien kuljetusten kuljettajia koskevaa sääntelyä kumottaisiin siltä osin, kuin erillissääntely olisi tarpeeton linja-auton kuljettajien ammattipätevyysvaatimukseen ehdotetun muutoksen johdosta ja jäsenvaltioiden käytettävissä olleen ensimmäisen jatkokoulutuksen ajankohtaa koskevan siirtymäkauden päättyessä syyskuussa 2016**

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- **Kuorma- ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyysvaatimus ehdotetaan ammattipätevyyslain 2 §:n 1 momentissa kohdistettavaksi tieliikenteen tavanomaiseen kuljetustoimintaan eli tavara- ja henkilökuljetuksiin ja niissä toimiviin kuljettajiin**
- Ammattipätevyys ei koskisi pelkästään liikennelupaa edellyttäviä kuljetuksia, koska muutkin kuljetukset ovat ammattipätevyyslaissa tarkoitettulla tavalla kaupallisia
- Vaatimuksen kohdistuminen kaupallisiin kuljetuksiin määräytyisi 2 §:n 3 momentin 6 ja 7 kohdan mukaan
- Niissä rajataan yksityisesti tehtävät muut kuin kaupalliset kuljetukset soveltamisalan ulkopuolelle
- **Ajoneuvo voisi olla tieliikenteen tavara- ja henkilökuljetuksessa kuormattuna tai ilman kuormaa**
- **Ammattipätevyysvaatimukseen ei olisi vaikutusta esimerkiksi sillä, tulisiko linja-autoon ensimmäistään matkustajaa tai olisiko kuorma-autossa paluumatkalla kuormaa**

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Kaupallisissa kuljetuksissa on kysymys ansio- tai muussa tulonhankkimistarkoituksessa maksua tai muuta vastiketta vastaan tehtävistä kuljetuksista, jotka liittyvät esimerkiksi elinkeinotoimintaan tai ammatin harjoittamiseen
- Ajoneuvon kuljettaminen yksityiskäytössä ei liity mihinkään työtehtäviin, ammatin harjoittamiseen taikka yritys- tai elinkeinotoimintaan
- **Ajoneuvon on katsottava olevan yksityisessä kuljetuksessa silloin, kun se tapahtuu kuljettajan yksityiselämän piirissä**
- **Tällaisesta yksityisestä ei-kaupallisesta kuljetuksesta olisi kysymys esimerkiksi hyväntekeväisyystarkoituksessa vaatelahjoituksia kuljetettaessa, kun toiminta ei liittyisi kaupalliseen toimintaan eikä kuljettaja toimisi palkattuna kuljettajana**

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- **Ajoneuvon käyttäminen pääasiassa yksityisajoihin ei myöskään ole peruste satunnaisen kaupallisen kuljetuksen suorittamiseen ilman ammattipätevyyttä**
- Yksityiskäytössä ajoneuvon ei tarvitsisi olla pelkästään kuljettajan henkilökohtaisia kuljetustarpeita varten
- **Rajanveto yksityisten ei-kaupallisten ja kaupallisten kuljetusten välillä on koettu ongelmalliseksi esimerkiksi maatalouden kuljetuksissa**
- **Maatalouden kuljetukset liittyvät elinkeinotoimintaan ja edellyttävät ammattipätevyyttä.**

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Ehdotetulla soveltamisalan muutoksella kaupallisiin tavara- ja henkilöliikenteen kuljetuksiin rajattaisiin pois kuljetukset, joissa ajoneuvoa kuljetetaan muussa tarkoituksessa kuin henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseksi
- Vaatimukset eivät näin koskisi muuhun käyttötarkoitukseen varustellun ja tässä tarkoituksessa käytettävän ajoneuvon kuljettamista
- Tällaisia ajoneuvoja olisivat esimerkiksi tikas- ja nostolava-autot, joita käytetään liikenteessä lähinnä niiden siirtämiseen työkohteesta toiseen
- Niitä ei käytetä tavarankuljettamiseen, jos mukana kuljetetaan vain kyseisen ajoneuvon toiminnan tai käyttötarkoituksen edellyttämiä käyttö- ja voiteluaineita tai muita vastaavia tarvikkeita tällaisessa tarkoituksessa
- Soveltamisalasta rajautuisivat pois myös muuhun käyttötarkoitukseen, kuten auraukseen varustetun ajoneuvon kuljettaminen, jos siinä ei kuljetettaisi esimerkiksi hiekkaa tai suolaa muussa tarkoituksessa kuin siinä olevan hiekotus- tai suolauslaitteen käyttämiseksi

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Linja-auton kuljettajia koskeva 2 §:n 3 momentin 7 kohdan poikkeus ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi kuorma-auton kuljettajia koskevan 6 kohdan poikkeuksen kanssa ja siitä poistettavaksi kansalliset lisävaatimukset samassa taloudessa asuvien kuljettamisesta omalla linja-autolla
- Kuljettajan yksityiselämän piirissä tapahtuvat muut kuin kaupalliset kuljetukset voitaisiin jatkossa tehdä ilman linja-auton kuljettajan ammattipätevyyttä
- Yksityiselämän piirissä kuljettaja voisi ilman ammattipätevyyttä kuljettaa esimerkiksi omaa perhettään, sukulaisiaan ja lapsen urheiluseuran joukkuetta ottelumatkalla, mutta ei toimia esimerkiksi työpaikan virkistysretken kuljettajana
- Ei-kaupallisuus edellyttäisi, ettei se tapahtuisi tulonhankkimistarkoituksessa tai palkattuna kuljettajana

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Lain 2 §:n 3 momentin 8 kohdan sanamuotoa ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että kysymyksessä ei tarvitsisi olla tiukasti henkilön ammattiin kuuluva tehtävä vaan se voisi olla mikä tahansa työtehtävä, jonka suorittaminen työkohteessa edellyttää henkilön kuljettavan tarvitsemansa tarvikkeet ja laitteet mukanaan
- Tehtävän pääasiallisena tarkoituksena ei saisi olla ajoneuvon kuljettajana toimiminen ja tavaroiden kuljettaminen eikä toiminta saisi sellaiseksi myöskään ilman tällaista tarkoitusta muodostua
- **Lain säätämisen yhteydessä lisättiin kohtaan lähinnä markkina- ja torimyyntiä koskeva tilanne, jossa kysymyksessä on vähäisessä määrin tapahtuva kaupallinen kuljetus omien tavaroiden viemiseksi tiettyyn paikkaan, jossa kuljettaja itse myy niitä**
- **Kysymyksessä voivat olla esimerkiksi maanviljelijän viljelemät tuotteet tai myyjän omistamien tavaroiden myyminen markkinoilla**
- **Säännöksessä edellytetään myymisen tapahtuvan tietyssä paikassa, millä ei mahdollisteta esimerkiksi ovelta ovelle tapahtuvaa kaupustelua**
- **Vaatimuksen tietyssä paikassa myymisestä ei ole katsottava estävän esimerkiksi aamu- ja iltatorilla myymistä eri paikoissa saman päivän aikana tai edellyttävän palaamista aina päivittäin samaan osoitteeseen**

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Ammattipätevuyslain 2 §:n 4 momentti ehdotetaan kumottavaksi
- Koska mainitun pykälän 3 momentin 7 kohdan poikkeus ehdotetaan muutettavaksi direktiivin mukaiseksi, ulkomailta tulevaa linja-auton kuljettajaa yksityisessä ei-kaupallisessa kuljetuksessa koskeva säännös ei ole enää tarpeen
- Myös säännös ulkomailta tulevista kuljettajista ilman ammattipätevyyttä osoittavaa merkintää on tarpeeton, koska niissä jäsenvaltioissa, joissa on ollut käytössä seitsemän vuoden siirtymäkausi ensimmäisen jatkokoulutuksen suorittamiseen, määräaika on päättymässä kuorma-auton kuljettajien kohdalla 10.9.2016
- Tämän jälkeen kuljettajilla on oltava asianmukainen merkintä ammattipätevyyden voimassaolosta

Liikennekaari HE 161/2016 vp

- Ammattipätevyysslain 2 a §:n määritelmiä ehdotetaan tarkennettaviksi kuorma- ja linja-auton ja sen kuljettajan ammattipätevyyden osalta
- Kuorma-auto olisi tavarakuljetukseen tarkoitettu ajoneuvo ja sen kuljettajalta vaadittaisiin kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyys
- Vastaava tarkennus ehdotetaan linja-auton kohdalla
- Linja-auto olisi henkilökuljetukseen tarkoitettu ajoneuvo ja sen kuljettajalta vaadittaisiin linja-auton kuljettajan ammattipätevyys
- **Ammattipätevyysvaatimus ei vaihtuisi, vaikka C1-tai C-luokan ajokorttia edellyttävää ajoneuvoa käytettäisiin henkilökuljetukseen**
- **Ehdotus liittyy soveltamisalan rajaamiseen ja kohtien 6 ja 7 soveltamiseen**

2 § Soveltamisala

- ~~▪ Tämä laki ei koske myöskään ulkomailla vakinaisesti asuvaa kuljettajaa, joka tuo maahan tilapäistä käyttöä varten ulkomailla rekisteröidyn linja-auton ja käyttää sitä muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin ajoneuvon mukana tulleiden matkustajien kuljettamiseksi täällä, jos kuljettajalta ei vaadita ammattipätevyyttä siinä EU- tai ETA-valtiossa, josta kuljetus on lähtöisin tai jota tarkoitetaan 2 §:n 2 momentissa. Tässä laissa säädetty ensimmäisen jatkokoulutuksen määräaika ei koske ulkomailla vakinaisesti asuvaa kuljettajaa, jos EU- tai ETA-valtiossa, josta kuljetus on lähtöisin tai jota tarkoitetaan 2 §:n 2 momentissa, määräaika ensimmäisen jatkokoulutuksen suorittamiselle on tässä laissa säädettyä pitempi ja kuitenkin enintään seitsemän vuotta. Tässä momentissa tarkoitetun kuljettajan tulee kuitenkin täyttää edellä tarkoitetussa EU- tai ETA-valtiossa voimassa olevat kuljettajaa koskevat vaatimukset~~

2 § Soveltamisala

- Tämä laki koskee kuorma- ja linja-auton sekä niiden ja hinattavan ajoneuvon muodostaman ajoneuvoyhdistelmän kuljettajalta vaadittavaa ammattipätevyyttä *tieliikenteen tavara- ja henkilökuljetuksissa*
- *Tätä lakia sovelletaan myös muun ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettajaan, jos vaatimuksena on kuorma- tai linja-auton ajokortti*
- Vaarallisten aineiden kuljettajien pätevydestä säädetään lisäksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) ja sen nojalla säädetään

2 § Soveltamisala

- _____
- Tämä laki ei koske kuljettajaa, jos:
- _____
- 7) linja-autoa käytetään yksityisesti muihin kuin kaupallisiin henkilökuljetuksiin, ~~jotka suoritetaan kuljettajan kanssa samassa taloudessa asuvien kuljettamiseksi ja linja-auto on heistä jonkun omistuksessa~~; taikka
- 8) ajoneuvolla kuljetetaan materiaaleja tai laitteita, joita kuljettaja käyttää *työssään edellyttäen, että pääasiallisena tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen*, taikka ajoneuvolla kuljetetaan vähäisessä määrin omia tuotteita, joita kuljettaja myy tietyssä paikassa *edellyttäen, että pääasiallisena tehtävänä ei ole ajoneuvon kuljettaminen*

2 a § Määritelmiä

- Tässä laissa tarkoitetaan:
  - 1) kuorma-autolla *tavarankuljetukseen tarkoitettua* ajoneuvoa, jonka kuljettamiseen vaaditaan C1- tai C-luokan ajo-oikeus *ja kuorma-auton kuljettajan ammattipätevyydellä kuorma-autolla suoritettaviin tavarankuljetuksiin vaadittavaa kelpoisuutta*;
  - 2) linja-autolla henkilökuljetukseen tarkoitettua ajoneuvoa, jonka kuljettamiseen vaaditaan D1- tai D-luokan *ajo-oikeus ja linja-auton kuljettajan ammattipätevyydellä linja-autolla suoritettaviin henkilökuljetuksiin vaadittavaa kelpoisuutta*

Liikennekaaren toinen vaihe

- Mm. uudistetaan ammattipätevyysvaatimukset
- Pohdintaa:
  - Esitetäänkö perustason ammattipätevyyden hankkimistapaa muutettavaksi niin, että nykyisen koulutuspainotteisen järjestelmän rinnalle otettaisiin käyttöön ammattipätevyysdirektiivin sisältämä koejärjestelmä
  - EU:n komission vuonna 2013 käynnistämä ammattipätevyysdirektiivin (2003/59/EY) tarkastelu ja mahdollinen muutostyö ovat venyneet

Kuljettajien ammattipätevyysdirektiivi (2003/59/EY)

- Komissiolta tulossa esitys direktiivin uudistamiseksi (Review of Directive 2003/59 on the initial qualification and periodic training of drivers)
- Esityksessä on tarkoitus ottaa huomioon
  - Jatkokoulutusten vastavuoroinen tunnustaminen
  - Selkeys ja yhdenmukaisuus (myös muun EU-lainsäädännön kanssa)
  - Koulutussisältöjen asianmukaisuus
  - On jatkoa vuoden 2014 arvioinnille
- Tarkoitus julkistaa vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä

Kuljettajien ammattipätevyysdirektiivi (2003/59/EY)

- Julkinen konsultaatiokysely toteutettiin 2013
- Sen pohjalta tehtiin arviointi, joka julkistettiin 2014
- Arvioinnin mukaan direktiivi on implementoitu onnistuneesti
- Siihen sisältyy kuitenkin joitain ongelmia
  - toisessa jäsenvaltiossa käydyn jatkokoulutuksen tunnustaminen
  - direktiivin soveltamisala sekä sen poikkeukset (mm. niiden yhdenmukaisuus muihin säädöksiin kuten ajo- ja lepoajat, eläinkuljetukset, matkustajan oikeudet jne.)
  - ikärajoihin liittyvät kysymykset
- Myös jotkin koulutuksen sisältöön, vaikuttavuuteen ja toteutustapaan, erityisesti verkkokoulutukseen liittyvät asiat olivat herättäneet keskustelua

PALVELUKSESSASI

*80 vuotta
2016*

SKAL